

Tvrдый brexit bude tvrdý na rozpočet

Dopad tvrdého brexitu na Spoločnú poľnohospodársku politiku EÚ a Slovenska.

Bohuš Kollár, Tomáš Sivák

Rozpočet EÚ na Spoločnú poľnohospodársku politiku by v prípade tvrdého brexitu poklesol v roku 2019 o 3,1 mld. eur a v roku 2020 o 4,3 mld. eur. Strata pre slovenský poľnohospodársky rozpočet by predstavovala 34,0 mil. eur v roku 2019 a 46,7 mil. eur v roku 2020.

Tvrдый brexit by sa prejavil na poklese priamych platieb o 7 %, z 239 eur/ha na 222 eur/ha v roku 2020.

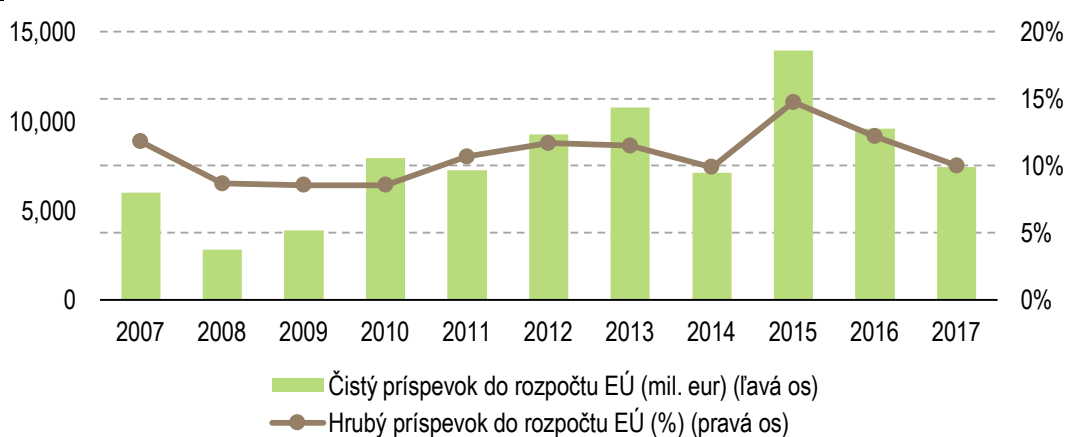
Alternatívou je dorovnanie viacročného finančného rámca (VFR) 2014 - 2020. Pre Slovensko vychádza alternatíva dorovnania výpadku rozpočtu EÚ výhodnejšie ako alternatíva s jeho znížením. Dôvodom je, že SR je čistým príjemcom prostriedkov z rozpočtu EÚ.

Veľká Británia je čistým platcom do rozpočtu EÚ

Spojené kráľovstvo (UK) má z pohľadu rozpočtu EÚ pozíciu čistého platcu, t.j. viac do rozpočtu prispieva ako z neho čerpá. Tvrдый brexit znamená odchod UK bez dohody a vypadnutie ich čistého príspevku do rozpočtu EÚ¹.

Bez ohľadu na to či dôjde k tvrdému brexitu alebo nie, odchod UK je už zohľadnený v prípravách nového viacročného finančného rámca 2021–2027. Preto sa v tomto komentári venujeme len dopadu tvrdého brexitu na súčasný VFR, ktorý sa zostavoval ešte pred referendum o brexite.

Graf 1: Vývoj príspevku Spojeného kráľovstva do rozpočtu EÚ

Zdroj: Európska komisia, 2019, IPP

Rozpočet EÚ by zaznamenal výpadok 6,75 %

Ročný príspevok UK do rozpočtu EÚ predstavoval za doterajšie obdobie tohto VFR v priemere 11,70 % a čerpanie v priemere 4,95 %. Čistá strata rozpočtu EÚ v dôsledku brexitu by tak predstavovala 6,75 % ročných príjmov rozpočtu. V absolútnej sume by výpadok rozpočtu EÚ predstavoval 8,3 mld. eur v roku 2019 a 11,3 mld. eur v roku 2020.² Nižšia suma v roku 2019 je

¹ Situácia ohľadom brexitu je veľmi neprehľadná a volatilná. Je možné, že UK sa dohodne s EÚ (soft brexit) a bude naďalej musieť prispievať do rozpočtu EÚ. Európska komisia vo svojej tlačovej správe z 30. januára 2019 spomína, že UK budú naďalej poskytované prostriedky z rozpočtu EÚ, za podmienky že UK bude naďalej prispievať do spoločného rozpočtu. Rešpektovanie minulých záväzkov by minimalizovalo vplyv ako na poľnohospodárstvo Veľkej Británie, tak aj na zvyšných krajinách EÚ28.

² Podľa VFR 2014–2020.

spôsobená tým, že až do tvrdého brexitu v marci 2019 si UK plní svoje finančné záväzky voči EÚ. Keďže rozpočet EÚ musí byť vyrovnaný, tak buď by nastalo krátenie výdavkov rozpočtu EÚ o uvedené sumy alebo by sa proporčne navyšovali príspevky členských štátov.

Krátením rozpočtu EÚ príde slovenský agroktor o desiatky miliónov

V súčasnom VFR 2014-2020 tvorí spoločná poľnohospodárska politika (SPP) 37,8 % rozpočtu EÚ. V prípade proporcionálnej redukcie rozpočtu EÚ by SPP prišla o 3,1 mld. eur v roku 2019 a o 4,3 mld. eur v roku 2020³. Slovensko čerpá v priemere 1,09 % rozpočtu EÚ na SPP. Výpadok rozpočtu SPP by predstavoval pre Slovensko stratu 34,0 mil. eur v roku 2019 a 46,7 mil. eur v roku 2020.

Na roky 2019 a 2020 sú výdavky 1. piliera (priame platby) plánované vo výške 67,6 % celého slovenského rozpočtu SPP, výdavky 2. piliera (rozvoj vidieka) vo výške 32,4 %. Aplikáciou tohto pomeru sme stratu Slovenska v roku 2019 v 1. pilieri odhadli na 23,0 mil. eur a v programe rozvoja vidieka na 11,0 mil. eur. Strata v roku 2020 by bola vyššia, v 1. pilieri 31,6 mil. eur a v 2. pilieri 15,1 mil. eur. Priemerná priama platba na hektár by sa v roku 2020 mohla znížiť približne o 7 %. Priame platby by tak klesli v priemere z 239 eur na hektár na 222 eur na hektár.

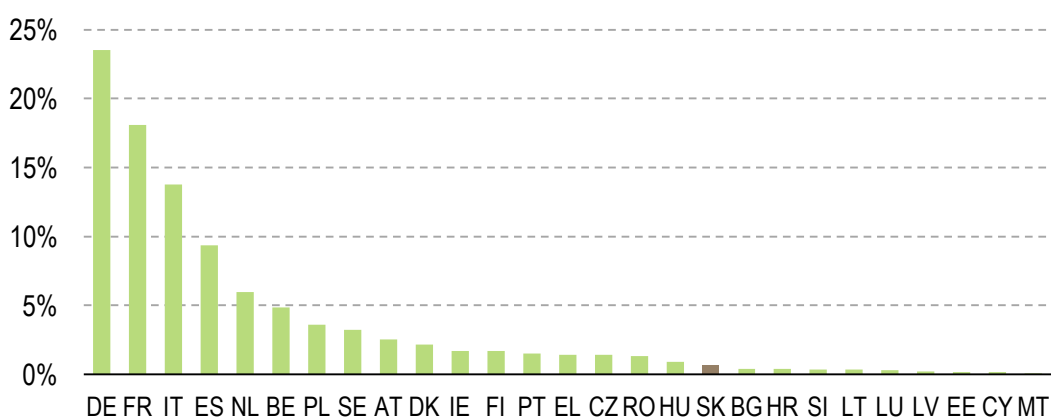
Ročný príspevok Slovenska za doterajšie VFR je v priemere 0,56 % celého rozpočtu EÚ. V prípade, že by sa členské štáty rozhodli pokryť stratu tvrdého brexitu navýšením ich členských príspevkov, Slovensko by muselo doplatiť dodatočných 56 mil. eur v roku 2019 a 77 mil. eur v roku 2020.

Slovensko je čistým prijímateľom z rozpočtu EÚ. Za uplynuté roky tohto VFR 2014-2020 Slovensko z každého odvedeného eura získalo 3,70 eura⁴. Pri tejto návratnosti by sa dofinancovanie rozpočtu EÚ zo strany SR vrátilo späť vo výške 207 mil. eur v roku 2019 a vo výške 285 mil. eur v roku 2020.

Pre Slovensko preto vychádza alternatíva s dorovnaním výpadku výhodnejšie ako alternatíva so znížením rozpočtu.

Samotný vplyv na poľnohospodárstvo mimo možného zníženia rozpočtu na SPP by mal byť minimálny. Export poľnohospodárskych a potravinárskych produktov do UK tvoril v roku 2017 len 60 mil. eur (0,08 % celkového slovenského exportu).

Graf 2: Miera dofinancovania straty rozpočtu EÚ

Zdroj: Európska komisia, 2019, IPP

³ Predpoklad proporcionálnej redukcie rozpočtu SPP považujeme za najlepší možný odhad. Prerozdelenie prostriedkov na VFR je výsledkom dlhodobých rokovaní a na zmene VFR 2014 – 2020 by bola nutná rýchla politická dohoda a nie je ex ante jasné, ktorým oblastiam rozpočtu EÚ by boli prostriedky odobraté, v akej miere a ktorým zachované.

⁴ Na základe údajov Európskej komisie za roky 2014-2016 a za všetky fondy EÚ.
http://ec.europa.eu/budget/graphs/revenue_expenditure.html

Graf 3: Podiel výdavkov SPP na celkovom rozpočte EÚ

Zdroj: Európska komisia, IPP

Upozornenie:

Materiál prezentuje názory autorov a Inštitútu pôdohospodárskej politiky (IPP), ktoré nemusia nutne odzrkadľovať oficiálne názory Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR. Cieľom publikovania komentárov IPP je podnecovať a zlepšovať odbornú a verejnú diskusiu na aktuálne témy. Citácie textu by sa preto mali odkazovať na IPP (a nie MParV SR) ako autora týchto názorov.

Dokument neprešiel jazykovou redakciou.

Sledujte nás na FB: <https://www.facebook.com/ipp.mpsr/>